

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Specializace: Retail management

Česká republika v mezinárodních organizacích

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

Autor

Lenka Bučilová

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Česká republika v mezinárodních organizacích“ vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 15. dubna 2010

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Tiché, Ph.D. za odborné vedení a za cenné rady, které mi při zpracování bakalářské práce předala. Současně děkuji Bc. Evě Kuchařové za pomoc při hledání potřebných informací.

Obsah:

1. Úvod.....	3
2. Metodika a cíle.....	5
2.1. Metodika práce	5
2.2. Cíl práce.....	5
2.3. Pracovní hypotézy.....	6
3. Literární rešerše	7
3.1. Mezinárodní organizace.....	7
3.1.1 Vývoj a historie mezinárodních organizací	8
3.1.2 Klasifikace a typologie mezinárodních organizací.....	10
3.1.3 Vztah mezinárodní organizace k členským státům.....	12
3.2. Významné mezinárodní organizace pro Českou republiku	13
3.2.1 Členství České republiky v mezinárodních organizacích.....	13
3.2.2 Světová banka (SB) – The World Bank.....	15
3.2.3 Mezinárodní měnový fond (MMF) – International Monetary Fund.....	16
3.2.4 Světová obchodní organizace (WTO) – World Trade Organization	17
3.2.5 Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) Organisation for Economic Co-operation and Development.....	18
4. Vlastní práce	20
4.1. Analýza aktuální situace České republiky v Mezinárodním měnovém fondu	20
4.1.1 Členská kvóta ČR	20
4.1.2 Půjčky mezi ČR a MMF	21
4.1.3 Spolupráce	21
4.2. Analýza aktuální situace České republiky ve Skupině Světové banky	22
4.2.1 Kapitálový vklad ČR	22
4.2.2 Zastoupení ČR	22
4.2.3 Spolupráce	23
4.3. Analýza aktuální situace České republiky v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.....	27
4.3.1 Spolupráce v roce 2008.....	27

4.3.2	Spolupráce v roce 2009.....	29
4.3.3	České předsednictví v Radě EU na Stálé misi ČR při OECD	30
4.3.4	Podíl ČR na financování OECD	31
4.4.	Analýza aktuální situace České republiky ve Světové obchodní organizaci..	32
4.4.1	Spolupráce v roce 2008.....	33
4.4.2	Spolupráce v roce 2009.....	34
5.	Zhodnocení a prognózy	35
	Mezinárodní měnový fond.....	35
	Skupina Světové banky.....	36
	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.....	37
	Světová obchodní organizace	38
6.	Závěr	40
7.	Přehled použité literatury	42
8.	Summary	45
9.	Přílohy.....	47

1. Úvod

Všechny mezinárodní organizace, ať jsou vládní či nevládní, mezinárodní obchod ovlivňují, a to tak, že vytvářejí pravidla a podmínky pro konání mezinárodních obchodních transakcí. Státy se do mezinárodních organizací sdružují, aby mohly podporovat mezinárodní obchod, udělat snadnějším jeho procedury a liberalizovat obchodní toky. Členy mezinárodních organizací se státy stávají dobrovolně a zavazují se vkládat do svých pravidel závěry, plynoucí z jednání organizací, na kterých se podílejí a ovlivňují je. Každý stát prosazuje záměry své zahraniční obchodní politiky právě prostřednictvím členství a aktivit v mezinárodních organizacích. Nakonec se jedná většinou o kompromisní ujednání mezi členy organizací, nebývají většinou prosazena v plném rozsahu. Závěry jednání jsou základem opatření obchodní politiky států a konkrétních nástrojů.

Bakalářská práce byla zaměřena na spolupráci České republiky s vybranými obchodními mezinárodními organizacemi, a to s Mezinárodním měnovým fondem, Skupinou Světové banky, Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světovou obchodní organizací.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj průběžně sleduje co se děje v členských zemích. Sbírá a analyzuje údaje, které jsou potom předmětem diskuse k možným opatřením, změnám politiky nebo zavedení nových pravidel mezinárodní spolupráce. Jako výsledky pak zpracovává návrhy opatření, pravidel, zásad, standardů a modelů.

Ve Světové obchodní organizaci jsou všechny aktivity založeny na iniciativách členských států. Poté se o nich jedná. Každý člen pak musí o jakémkoliv rozhodnutí vyjádřit svůj názor, a to souhlasný. Jinak opatření nemůže vstoupit v platnost.

Mezinárodní měnový fond podporuje mezinárodní měnové spolupráce a stability měnových kurzů na podporu ekonomického růstu. Poskytuje dočasnou finanční pomoc, aby tak došlo k vyrovnanosti platebních bilancí jednotlivých zemí.

Světová banka je jakýsi zdroj finanční a technické pomoci rozvojovým zemím. Poskytuje jim půjčky s nízkou úrokovou sazbou nebo i bezúročné úvěry a granty na rozvoj. Zemím, které nepatří do rozvojových, poskytují technickou pomoc, kterou si musí sami zaplatit.

2. Metodika a cíle

2.1. Metodika práce

V bakalářské práci na téma „Česká republika v mezinárodních organizacích“ jsem se nejprve zabývala vyhledáváním a četbou odborné literatury a internetových stránek o mezinárodních organizacích. Použité zdroje byly uvedeny v literárním přehledu. V další části bakalářské práce jsem se zaměřila pouze na nejvýznamnější obchodní organizace, a to Mezinárodní měnový fond, Skupinu Světové banky, Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světovou obchodní organizaci. Pro zjištění přesných informací a dat pro další analýzu bylo pomocí e-mailu komunikováno se zastupiteli jednotlivých obchodních mezinárodních organizací v České republice na jednotlivých ministerstvech (Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR). Dále byla získána data ze Zprávy o zahraniční politice a Výročních zpráv některých organizací. Na základě těchto podkladů byla provedena analýza zjištěných dat a vyhodnoceny přínosy obchodních mezinárodních organizací pro Českou republiku a zjištění vyjednávací pozice České republiky v mezinárodních organizacích.

2.2. Cíl práce

Hlavním cílem práce bylo zjistit postavení a přínosy České republiky v rámci mezinárodních organizací, a to v Mezinárodním měnovém fondu, Skupině světové banky, Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světové obchodní organizaci.

Jako vedlejší cíle byla stanovena stručná seznámení s mezinárodními organizacemi, ve kterých je Česká republika členem (Světová obchodní organizace - WTO, Skupina Světové banky - SB, Mezinárodní měnový fond - MMF, Organizace pro hospodářskou

spolupráci a rozvoj - OECD), dále pak zjištění výhod a nevýhod České republiky z mezinárodních organizací (WTO, SB, MMF, OECD).

2.3. Pracovní hypotézy

Pro bakalářskou práci byly zvoleny tyto pracovní hypotézy:

Pro Českou republiku je přínosné být členy určitých mezinárodních organizací, protože z nich mají větší výhody než nevýhody.

Členské příspěvky v těchto organizacích se každým rokem zvyšují.

3. Literární rešerše

3.1. Mezinárodní organizace

„**Mezinárodní orgány** (international organs) jsou orgány ustavené státy, které jednají nikoli jménem jednoho státu jako jeho státní orgány, nýbrž jménem více účastnických států. Mezinárodní orgány se ustavují dohodou účastnických států.“ [1]

„**Mezinárodní organizace** (international organisations) jsou sdružení států, která na základě právního aktu, kterým byla zřízena, mají vlastní stálé orgány a vykonávají trvale úkoly uložené jim členskými státy. Mezinárodní organizace vznikají na základně mezinárodní smlouvy. Tato smlouva má odlišnou strukturu i obsah od běžných mezinárodních smluv, které pouze regulují vzájemné vztahy mezi státy.“ [1]

„Instituce mohou být obecně definovány jako normy, pravidla a struktury, které omezují, řídí, nebo upravují jednání/chování lidí. Význam slova instituce z latiny instutuere = zřizovat, zakládat.“ [3]

„**Mezinárodní smlouvy** jsou zakládajícím dokumentem mezinárodní organizace a mohou mít různé názvy: charta (Charta OSN), pakt (Andský pakt), smlouva (Organizace severoatlantické smlouvy – NATO), dohoda (Všeobecná dohoda o clech a obchodu – GATT) nebo úmluva (Evropská úmluva o lidských právech – v rámci Rady Evropy). V současnosti působí na světě přes 300 mezinárodních organizací ustavených státy (pětinu z nich představují organizace světové a zbytek jsou organizace regionální nebo partikulární; vznikají také instituce interregionální).“ [3]

„Má povahu zakládajícího statutu. Ve statutu se vytyčují cíle, které má organizace ve své činnosti sledovat, stanoví se zásady, podle nichž mají členové organizace i její orgány jednat, postup při přijímání nových členů, struktura organizace, funkce a pravomoc jejích jednotlivých orgánů, sídlo organizace, způsob uhrazování jejích

nákladů, mezinárodněprávní způsobilost organizace a způsob provádění změn a doplňků statutu.“ [1]

„Mezinárodní obchod je směna zboží či služeb různých subjektů určitého státu v rámci celého světového hospodářství. Míru zapojení státu (jeho ekonomiky) do mezinárodního obchodu označujeme jako otevřenost ekonomiky nebo uzavřenost ekonomiky. Míru otevřenosti ekonomiky je možné nejlépe vyjádřit jako podíl vývozu a dovozu na GNP v %.“ [26]

3.1.1 Vývoj a historie mezinárodních organizací

„Mezinárodní mnohostranné úmluvy a instituce začaly vznikat ve druhé polovině 19. století. Do té doby upravovaly jednotlivé státy mezi sebou hospodářské vztahy dvoustrannými dohodami. Rozvoj mezinárodního obchodu, hromadná výroba zároveň s rozvojem dopravních a telekomunikačních prostředků si začaly vynucovat uzavírání mnohostranných smluv, jejichž cílem byla úprava určitých společných záležitostí. Nejdříve vznikaly mezinárodní unie, jež řešily společnou úpravu otázek týkajících se poštovního a telegrafního styku, dopravy zboží a osob a některých dílčích otázek, jako ochrany ochranných známek, patentů, otázek celních atd.“ [19]

„K plnému rozkvětu mezinárodních organizací dochází po druhé světové válce.“ [1]

„Vývoj mezinárodních organizací lze rozčlenit do pěti fází, zejména první dvě však nejsou přesně a jednoznačně ohraničeny, již zde je však možné mluvit o počátcích mezinárodního systému:

1. Prenatální období – mezistátní uskupení starověkých Řeků a především iniciativa českého krále Jiřího z Poděbrad ke zřízení mezinárodní instituce s některými rysy dnešních mezinárodních organizací. Důvodem ke vzniku těchto institutů je snaha o udržení míru.
2. V druhé polovině 19. století vznikají první specializované mezinárodní organizace jako např. Mezinárodní telegrafní unie z r. 1856 nebo Unie pro

ochranu průmyslového vlastnictví z r. 1883. Jako vůbec první mezinárodní nevládní organizaci se strukturou podobnou těmto dnešním institucím je možné označit Světovou konvenci proti otrokářství z r. 1840.

3. Třetí fáze začíná v r. 1919 s ustavením Společnosti národů ve snaze o vytvoření instituce pro zajištění světového míru, bezpečnosti a mezinárodní spolupráce. Další významnou organizací této epochy je Mezinárodní organizace práce z r. 1919. Tato fáze končí s počátkem druhé světové války.
4. Předposlední fází ve vývoji mezinárodních organizací je období po konci druhé světové války, kdy r. 1945 vzniká Organizace spojených národů. Oproti předchozím obdobím se jedná o nejvýraznější zlom v rozvoji mezinárodních organizací, jsou vytvářeny další celosvětové, ale především regionální organizace.
5. Jako poslední fázi lze označit období po konci studené války, posledního celosvětového (i když neozbrojeného) konfliktu. Ten sice kvůli své povaze zcela neomezil rozvoj mezinárodního systému a tím i mezinárodních organizací (tak jako dva předcházející světové konflikty, první a druhá světová válka), ale tento vývoj velmi výrazně ovlivnil. Od počátku devadesátých let tak dochází ve světovém měřítku, ale především na půdě Evropy k integračním aktivitám v dosud nevídané míře.“ [2]

„Zhruba až do 20. století se v mezinárodní politice vyskytovaly spíše časově i prostorově omezené instituce, především regionální obranné aliance. Současná mezinárodní politika se však vyznačuje velkým množstvím trvale fungujících organizací, které působí jak na globální úrovni, tak v regionech.“ [20]

„Mezinárodní vztahy se ve 20. století utvářely na pozadí několika výrazných událostí a procesů, které zasáhly téměř všechny části světa a které nesmazatelně ovlivnily charakter současného mezinárodního systému. Mezi tyto klíčové události můžeme nepochybně počítat první a druhou světovou válku, studenou válku a její ukončení, dekolonizaci a proces formování bloku zemí rozvojového světa, rozpad systému bretonwoodských ekonomických institucí a formování nových ekonomických vztahů a

globalizační, integrační a fragmentační tendence v oblasti politických, bezpečnostních, ekonomických, sociálních i kulturních vztahů. Jedním z nejvýraznějších politických procesů druhé poloviny 20. století, který se přelévá do mezinárodní politiky 21. století, je formování a nárůst počtu, vlivu a významu mezinárodních kooperativních institucí.“ [25]

3.1.2 Klasifikace a typologie mezinárodních organizací

„Rozlišujeme tzv. **mezivládní organizace** – zakládají je státy a tzv. **nevládní organizace** – vyšší počet než mezivládních, jsou zakládány jednotlivci nebo skupinami osob.

- Základní rozdělení organizací v MO
 - organizace v rámci OSN (Hospodářská a sociální rada, MMF, SB, WTO, WIPO)
 - organizace mimo skupinu OSN (OECD, COCOM, MOK).
- Podle možnosti vstupu třetí země
 - otevřené
 - uzavřené.“ [3]
- „Z hlediska místní působnosti
 - univerzální – např. OSN, které působí celosvětově
 - partikulární (regionální) – např. EU s působností omezenou.“ [2]
- „Podle věcné působnosti
 - obecné
 - speciální - hospodářské (EU), vojenské (NATO), politické (Rada Evropy), správní (WHO).

Nadstavbové skupiny:

- organizace „high politic“ (NATO), které jsou „...v širokém smyslu orientovány na obdržení mocí jejich členů“
- organizace „low politics“ (WHO), které jsou „...vytvořeny na zdolání technicko administrativních problémů.“ [2]

- „Podle trvání
 - dočasné povahy – jsou takové organizace, které byly ustanoveny pouze k provedení určitých, časově omezených úkolů (např. demarkační komise, smírčí komise nebo Mezinárodní organizace pro uprchlíky)
 - stálé povahy – jsou ty, které mají podle vůle účastníků či členů působit trvale (např. Mezinárodní soudní dvůr v Haagu, OSN nebo Světová obchodní organizace).
- Podle složení
 - sborové – jsou složeny z více účastníků či členů (např. mezinárodní komise, mezinárodní konference nebo OSN)
 - individuální – sestávají z jednoho člena (např. jeden rozhodce nebo generální tajemník OSN).“ [1]
- „Podle obsahu činnosti
 - politické – jsou takové, které mají podle vůle účastníků či členů plnit pro ně jisté politické úkoly, zejména udržovat mezinárodní mír a bezpečnost a všeobecně koordinovat jejich vzájemnou spolupráci v ostatních oblastech mezinárodních vztahů (např. Konference OSN a odzbrojení, sama OSN, Organizace amerických států nebo Liga arabských států)
 - správní – jsou zmocněny účastníky nebo členy k výkonu různých administrativních, technických, kontrolních a informačních funkcí v oblasti ekonomiky, vědy, techniky, dopravy, zdravotnictví, sociálních a humanitárních záležitostí nebo vzdělání a kultury (např. Světová zdravotnická organizace nebo Organizace OSN pro výchovu, vědu a vzdělání)
 - pro mírové urovnávání mezinárodních sporů – plní z pověření sporných stran funkce zprostředkovací, vyšetřovací, smírčí, rozhodčí nebo soudní (např. vyšetřovací komise pro zjištění skutečností týkajících se letecké havárie, ad hoc arbitrážní tribunál nebo Mezinárodní soudní dvůr v Haagu)

- pravotvorné – lze je v jistém smyslu považovat mezinárodní diplomatické konference (např. Vídeňskou konferenci o smluvním právu v letech 1968 a 1969 nebo orgány mezinárodních organizací (např. Valné shromáždění nebo Komisi pro mezinárodní právo OSN); jejich pravotvorná činnost se projevuje však jen stanovením materiálního obsahu pravidel, právní závaznost jim dodá teprve další souhlas států.“
[1]

3.1.3 Vztah mezinárodní organizace k členským státům

„Mezinárodní organizace jsou zakládány svrchovanými a rovnoprávnými státy. Ty si je ustavují jako společné nástroje, které nemají nahrazovat vlastní činnost států v oblastech zajišťování vlastní bezpečnosti států a rozvoje politického, hospodářského, technického, vědeckého, sociálního, humanitárního nebo kulturního života, nýbrž ji jen vhodně doplňovat. Mají hlavně napomáhat vzájemné spolupráci států v těchto oblastech, koordinovat jejich činnost a pomáhat jednotlivým státům, zejména rozvojovým, při budování vlastního státu a hospodářství.“

„Mezinárodní organizace mají ve svých statutech obvykle ustanovení o tom, že nebudou zasahovat do vnitřních záležitostí členských států. Orgány mezinárodních organizací proto nesmějí zásadně jednat o hospodářském a společenském zřízení toho kterého státu nebo o jeho státní struktuře.“ [1]

„Členství jednotlivých zemí v některých ekonomických organizacích mezinárodně či regionálně orientovaných může významně ovlivnit možnosti získávání finančních zdrojů pro financování aktivit jejich podniků v tuzemsku i v zahraničí. Tyto mezinárodní organizace se zaměřují na financování investic a velkých projektů, zvláště v rozvojových zemích. Členství v těchto organizacích umožňuje, aby se vývozci členského státu mohli vlastními dodávkami podílet na projektech financovaných těmito institucemi. Pro dovážející země může členství poskytovat možnost získávat úvěry prostřednictvím organizace, jejímiž jsou členy.“ [16]

„Mezinárodní organizace nemá žádný vlastní kapitál. Náklady spojené s činností organizace se hradí z rozpočtu, který schvaluje zpravidla hlavní orgán, v němž jsou zastoupeni všichni členové. Rozpočet má zajistit dostatečné a přiměřené prostředky k plnění všech úkolů organizace. Těchto prostředků se má využívat hospodárně a racionálně tak, aby finanční břemeno, které nesou členové organizace, bylo co nejnižší.“

„Členové přispívají do rozpočtu organizace podle klíče určeného shromážděním všech členů. Nejvyšší příspěvky platí bohaté, hospodářsky vyspělé mocnosti, nejnižší naopak, často jen symbolické, hospodářsky nevyvinuté africké a asijské státy.“ [1]

3.2. Významné mezinárodní organizace pro Českou republiku

3.2.1 Členství České republiky v mezinárodních organizacích

Banka pro vyrovnávání mezinárodních plateb – BIS, Centrální dispečerská organizace propojených energetických soustav – CDO, Mezinárodní stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní – CIP, Rada Evropy – CE, 1991, Evropská organizace pro řízení letového provozu – EUROCONTROL, Evropská a Středozevní organizace pro ochranu rostlin – EPPO, Evropská banka pro obnovu a rozvoj – EBRD, Evropská konference pro civilní letectví – ECAC, Evropská konference ministrů dopravy – ECMT, Evropská konference pro molekulární biologii – EMBC, Evropská organizace pro jaderný výzkum – CERN, Evropská telekomunikační družicová organizace – EUTELSAT, Haagská konference mezinárodního práva soukromého, Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční dopravu – OTIF, Mezinárodní agentura pro atomovou energii – IAEA, Mezinárodní banka pro hospodářskou spolupráci – IBEC, Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj – IBRD, Mezinárodní centrum pro studium a ochranu kulturního bohatství – ICCROM, Mezinárodní organizace civilního letectví – ICAO, Mezinárodní organizace pro kakao – ICCO, Mezinárodní výbor pro míry a váhy – CIPM, Mezinárodní organizace kriminální policie – INTERPOL, Mezinárodní rozvojové sdružení – IDA, Mezinárodní úřad pro výstavnictví – BIE, Mezinárodní finanční

korporace – IFC, Mezinárodní ústav pro sjednocování soukromého práva – UNIDROIT, Mezinárodní ústav chladírenský – IIF, Mezinárodní investiční banka – IIB, Mezinárodní organizace práce – ILO, Mezinárodní námořní organizace – IMO, Mezinárodní námořní družicová organizace – INMARSAT, Mezinárodní měnový fond a skupina Světové banky – IMF/WB, Mezinárodní úřad epizootický – OIE, Mezinárodní organizace pro migraci – IOM, Mezinárodní organizace pro metrologii – OIML, Mezinárodní úřad pro mořské dno – ISA, International System and Organization of Space Communications – Intersputnik, Mezinárodní telekomunikační družicová organizace – INTELSAT, Mezinárodní telekomunikační unie – ITU, Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů, Mezinárodní organizace pro ochranu nových odrůd rostlin – UPOV, Mezinárodní organizace pro révu a víno – OIV, Inter Ocean Metal, Spojený ústav jaderných výzkumů – JINR, Multilaterální investiční záruční fond – MIGA, Organizace severoatlantické smlouvy – NATO, Organizace pro hospodářskou spolupráci a obchod – OECD, Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě – OSCE, Organizace pro zákaz chemických zbraní – OPCW, Organizace pro spolupráci železničních drah – OSJD, Přípravná komise Organizace Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek – PC CTBTO, Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO, Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství – FAO, Organizace OSN pro průmyslový rozvoj – UNIDO, Organizace spojených národů – UN, Světová poštovní unie – UPU, Rada pro celní spolupráci – WCO, Světová zdravotnická organizace – WHO, Světová organizace duševního vlastnictví – WIPO, Světová meteorologická organizace – WMO, Světová organizace turistického ruchu – WTO/OMT, Světová obchodní organizace – WTO. [4]

Anglický název a roky vstupu České republiky do těchto organizací viz Příloha 1.

Informace o členských příspěvcích v některých organizacích viz Příloha č. 2 a 3.

„OSN byla založena v červnu roku 1945 na základě přijetí Charty OSN. Cílem OSN je zajištění mezinárodní spolupráce a zachování mezinárodního míru a bezpečnosti.“ [21]

„Severoatlantická aliance (NATO) je mezinárodní vojenská organizace, ve které jsou zakotveny vznikly bezpečnostních organizací, jako odpověď situaci v Evropě po válce.“ [23]

„Česká republika vstoupila do NATO 12. března 1999.“ [24]

„UNESCO usiluje o udržení míru rozvojem spolupráce v oblasti výchovy, kultury, vědy, prosazováním úcty k právnímu řádu a k lidským právům.“ [22]

3.2.2 Světová banka (SB) – The World Bank (WB)

„Světová banka byla založena v roce 1944 a její oficiální název byl Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBDR). Když začala v roce 1946 fungovat, měla 38 členů. Dnes patří k jejím členům většina zemí světa.“ [8]

„Je definována jako plnoprávná právnická osoba. Jde o mezinárodní instituci typu akciové společnost. Od roku 1947 je přidruženou organizací OSN. Sídlí ve Washingtonu.“ [1]

„Světová banka je nezbytným zdrojem finanční a technické pomoci rozvojovým zemím po celém světě.“ [5]

„Společným cílem je snížení chudoby ve světě posilováním ekonomik chudých států. V souladu s rozvojovými cíly tisíciletí usiluje SB o zlepšení životní úrovně lidí prostřednictvím podpory hospodářského růstu a rozvoje. SB staví své aktivity v oblasti půjček a budování kapacit na dvou pilířích: vytváření vhodného prostředí pro investice, pracovní příležitosti a udržitelný růst a podpora chudých lidí a jejich zapojení do rozvoje.“ [6]

„Při této instituci postupně vznikly přidružené agencie, které plní specifické úkoly a spolu se Světovou bankou tvoří tzv. skupinu Světové banky. Patří sem:

- Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD) známá jako Světová banka;
- Mezinárodní finanční korporace (IFC);
- Mezinárodní sdružení pro rozvoj (IDA);
- Agentura pro mnohostranné investiční záruky (MIGA);
- Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (ICSID).“ [7]

3.2.3 Mezinárodní měnový fond (MMF) – International Monetary Fund (IMF)

„Mezinárodní měnový fond (MMF) je organizace 186 zemí, která se snaží podporovat globální měnové spolupráce, zajistit finanční stabilitu, usnadnit mezinárodní obchod, podpora zaměstnanosti, udržitelného hospodářského růstu a snížení chudoby ve světě.“ [9]

„Byl vytvořen na konferenci konané v Bretton Woods v červenci 1944. Na této konferenci byla také založena Skupina Světové banky. Jako sídlo byl určen Washington.“ [10]

„Československo patřilo k zakládajícím členům IMF, ale v roce 1954 byla spolupráce ukončena vzhledem k jednostranné úpravě kurzu při peněžní reformě v roce 1953. Československo se stalo členem IMF opět až v roce 1990 a Česká republika v roce 1993.“ [8]

„Cíle, kterými se má Fond řídit při každém svém jednání a při všech rozhodnutích jsou formulovány v článku I. stanov Mezinárodního měnového fondu takto:

- podporovat mezinárodní měnovou součinnost stálou institucí, která zabezpečí mechanismus konzultací a spolupráce v mezinárodních měnových otázkách členských zemí;
- usnadňovat rozmach a vyrovnaný růst mezinárodního obchodu a přispívat tak k podpoře a udržování vysokého stupně zaměstnanosti a

- reálného důchodu i k rozvoji výrobních zdrojů všech členů jakožto prvořadých cílů hospodářské politiky;
- podporovat kusovou stabilitu, udržovat řádná devizová ujednání mezi členy a zabraňovat konkurenčnímu znehodnocování měny;
 - napomáhat při ustanovení mnohostranné soustavy plateb pro běžné transakce mezi členy a při odstraňování devizových omezení, která brání rozvoji světového obchodu;
 - dodávat členům důvěru tím, že jim budou za přiměřených jistot dočasně přístupné všeobecné zdroje Fondu, a poskytovat jim takto možnost napravit poruchy ve vyrovnanosti jejich platebních bilancí, aniž by se Fond uchýloval k opatřením škodlivým národní či mezinárodní prosperitě;
 - v souladu s tím, co bylo uvedeno, zkracovat trvání a zmírnit stupeň nerovnováhy v mezinárodních platebních bilancích členů.“ [7]

3.2.4 Světová obchodní organizace – World Trade Organization (WTO)

„Světová obchodní organizace byla založena v roce 1995 jako nástupce Všeobecné dohody o clech a o obchodu (GATT) a je jediným mezinárodním orgánem zabývajícím se pravidly globálního obchodu mezi státy. WTO není specializovanou agenturou Spojených národů, má však s OSN uzavřené dohody o spolupráci.“ [12]

„WTO je světová organizace, která upravuje obchodní pravidla mezi jednotlivými členskými státy a jejímž hlavním cílem je zvýšení výroby a obchodu se zbožím a službami v návaznosti na optimální využití světových zdrojů v souladu s cílem trvalého rozvoje a zachování životního prostředí. WTO sdružuje v současné době 145 členských států.“ [11]

„Světová obchodní organizace má svůj sekretariát se sídlem v Ženevě, vzniklý rozšířením výkonného sekretariátu GATTu.“ [15]

Cílem je pomoci výrobcům zboží a služeb, vývozcům, dovozcům vykonávat svou činnost. [13]

„Hlavní náplní činnosti WTO je podpora fungování mezinárodního obchodu na základě systému daných pravidel, nestranné urovnávání sporů mezi vládami a organizace obchodních jednání. Jádrem systému je zhruba 60 dohod WTO, jež tvoří právní základ mezinárodního obchodu a obchodní politiky. Tyto dohody vycházejí mimo jiné z následujících zásad: nediskriminace, volnější obchod, podpora konkurence a zvláštní dohody s méně rozvinutými zeměmi.“ [12]

„Úkoly WTO jsou: spravovat a podporovat cíle současných a budoucích mnohostranných obchodních dohod, představovat forum pro jednání týkající mnohostranných obchodních vztahů členů vyplývající ze současných dohod a pro budoucí jednání na základě rozhodnutí Konference ministrů, spravovat integrovaný systém pro řešení sporů, spravovat mechanismus pro přezkoumání obchodní politiky.“ [15]

„Pokud jde o přijímání rozhodnutí, zůstala zachována praxe jednomyslnosti tak, jak byla založena v roce 1947. Jednomyslným přijetím rozhodnutí se rozumí situace, kdy se na jednání, během kterého bylo přijato rozhodnutí, nepostaví někdo proti navrženému řešení – jde tedy o konsensus. Pokud by touto cestou k závěru nebylo možno dojít, o rozhodnutí by se pak hlasovalo.“ [14]

3.2.5 Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)

„Jde o organizaci se sídlem v Paříži vzniklou v roce 1961. Má tři hlavní úkoly: dosáhnout nejvyšší možné úrovně růstu při zachování finanční stability, podporovat svobodný obchod a podporu rozvoje v chudších neelejských státech.“ [15]

„Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) vznikla v roce 1961 jako nástupkyně Organizace pro hospodářskou spolupráci v Evropě, která měla za úkol dohlížet a řídit poválečnou hospodářskou obnovu ve světě.“ [17]

„Obecně lze říci, že posláním OECD je ekonomický rozvoj ekonomik členských zemí:

- zejména dosažení co nejvyššího, dlouhodobě udržitelného ekonomického růstu;
- zvyšování zaměstnanosti a životní úrovně v jednotlivých členských zemích při současném zachování vnitřní i vnější finanční rovnováhy;
- dosažení zdravé ekonomické expanze v procesu hospodářského rozvoje.“ [17]

„Mezi hlavní cíle OECD patří zvyšování životní úrovně členských zemí, za předpokladu udržení finanční stability, a tím i rozvoj světové ekonomiky, zdravý hospodářský růst členských i nečlenských zemí a rozvoj světového obchodu na mnohostranné, nediskriminační bázi v souladu s mezinárodními závazky. OECD poskytuje vládám vyspělých demokratických zemí možnost studovat a formulovat nejvhodnější politiky k dosažení stanovených cílů.“ [18]

„OECD na rozdíl od mnoha jiných mezinárodních organizací nedisponuje žádnými finančními zdroji a neposkytuje půjčky či subvence. To, co však může nabídnout, je především podpora formování zdravého ekonomického prostředí s liberálními podmínkami pohybu zboží, služeb a kapitálu. Zmiňovaná podpora spočívá v poskytování znalostí, jakými jsou například analýzy hospodářského rozvoje světa i jednotlivých členských států, sjednocování v oblasti metodiky mnoha státních služeb jako je statistika, účetnictví, daňová agenda, pro zlepšení jejich vypovídací hodnoty.“ [2]

4. Vlastní práce

4.1. Analýza aktuální situace České republiky v Mezinárodním měnovém fondu (MMF)

Gestorem České republiky pro vztahy s Mezinárodním měnovým fondem (dále MMF) je Ministerstvo financí ČR. Ze Zprávy o zahraniční politice ČR bylo zjištěno.

Pro každou členskou zemi MMF je zpravidla vládou jmenován guvernér, který je oficiálním představitelem každé země. Pro Českou republiku je to guvernér České národní banky Zdeněk Tůma. Nejvyšším orgánem všech členských zemí je Rada guvernérů. Česká republika patří do rakousko-belgické konstituce. Organizační struktura MMF uvedena v Příloze č. 7.

4.1.1 Členská kvóta ČR

SDR je měnová jednotka Mezinárodního měnového fondu. V roce 2009 činila průměrně 29,33 Kč za 1 SDR, v současné době (5. 4. 2010) činí 28,431 Kč za 1 SDR.

Členská kvóta byla stanovena pro Českou republiku na 589,6 mil. SDR. K všeobecnému zvýšení došlo po uskutečnění 11. revize členských kvót. Pro Českou republiku toto zvýšení činilo 229,7 mil. SDR. Členská kvóta České republiky tak dosáhla částky 819,3 mil. SDR. Navýšení kvóty bylo splaceno roku 1999, kdy zároveň vstoupila nová kvóta České republiky v platnost. Česká republika má v rámci MMF hlasovací sílu 0,38 %, což je dáno výší této členské kvóty.

V roce 2008 přijala Rada guvernérů Rezoluci o reformě kvót, na jejímž základě dochází, u 54 členských zemí, ke zvýšení členských kvót. Členská kvóta České republiky bude navýšena na částku 1002,2 mil. SDR, čímž stoupne hlasovací síla České

republiky na 0,42 %. Reforma bude uskutečněna v roce 2011, s předstihem, původní plán zněl až na rok 2013.

4.1.2 Půjčky mezi ČR a MMF

Roku 1993 byla České republice poskytnuta půjčka od MMF ve výši 177 mil. SDR na podporu platební bilance, a to v souvislosti se zavedením vnitřní konvertibility a strukturálních adaptací ekonomiky. Půjčka byla v předstihu splacena již v roce 1994.

Během zasedání v březnu roku 2009 se členské státy EU dohodly na zasedání Evropské rady, že poskytnou rychlý, dočasný příspěvek k navýšení zdrojů MMF ve výši 75 mld. EUR. Půjčka byla poskytnuta za účelem rychlého zvýšení likvidity MMF v době probíhající krize. Česká republika vyslovila souhlas 20. dubna 2009 o poskytnutí půjčky do výše 1,03 mld. EUR se splatností do 5 let z devizových rezerv České národní banky. Tato částka bude využita na pomoc zemím postižených ekonomickou krizí. Výpůjční dohoda byla podepsána 15. března 2010.

4.1.3 Spolupráce

V roce 1993 se Česká republika zavázala podílet na tvorbě zdrojů pro program IMF ESAF II (Enhanced Structural Adjustment Facility), který se v září roku 1999 přejmenoval na PRGF (Poverty Reduction and Growth Facility – Snižování chudoby a růst) a přes který MMF poskytuje pomoc nejchudším rozvojovým zemím. Česká republika přispěla celkem 10 mil. SDR. Příspěvek byl splácen od roku 1994 až do roku 2003, a to po ročních splátkách 1 mil. SDR.

V lednu 2000 vláda České republiky vyslovila dát souhlas s poskytnutím příspěvku České republiky k dodatečnému financování PRGF a iniciativy HIPC (Heavily Indebted Poor Countries – Silně zadlužené chudé země). Jednalo se o částku, vygenerovanou ve formě úroků z prostředků ČNB ve výši 5,7 mil. SDR. Tato částka byla uložena u MMF na zvláštním účtu formou bezúročných půjček na 20 let.

Dne 25. ledna 2000 Česká republika schválila Čtvrtý dodatek k Dohodě o IMF, jehož obsahem je zvláštní jednorázová alokace SDR. Čtvrtý dodatek zatím však nevstoupil v platnost, protože ještě nedosáhl potřebných 85 % celkové sumy hlasovacích práv členských zemí.

V současné době spolupracuje ČR a MMF zejména formou každoročních pravidelných misí MMF v ČR. Výsledkem misí jsou doporučení pro hospodářskou politiku vlád a hodnocení vývoje za předcházející období v oblasti fiskální a měnové, vývoje finančního sektoru a průběhu strukturálních změn. Cílem mise je poskytnout pohled na ekonomiku členského státu zvenčí.

4.2. Analýza aktuální situace České republiky ve Skupině Světové banky (SSB)

4.2.1 Kapitálový vklad ČR

Ze Zprávy o zahraniční politice ČR bylo zjištěno. Z celkové hodnoty kapitálu Skupiny Světové banky (dále SSB) 189,80 mld. USD upsala Česká republika kapitál v hodnotě 761 mil. USD, z toho již splatila 45,9 mil. USD. Česká republika má podíl na hlasovacích právech 0,40 %.

4.2.2 Zastoupení ČR

Česká republika je členem rakousko-belgické konstituce sdružující státy Belgie, Bělorusko, ČR, Kazachstán, Lucembursko, Maďarsko, Rakousko, Slovenská republika, Slovinsko a Turecko. V rámci konstituce se spolupráce řídí konstituenční smlouvou účinnou platnou od 1. listopadu 2004 do 31. října 2014. V čele rakousko-belgické konstituce stojí od listopadu 2008 Rakušan Konstantin Huber, který ve funkci vystřídal Belgičana G. Alzettu. Guvernérem za Českou republiku v SSB je ministr financí ČR Eduard Janota. Gestorem České republiky pro vztahy se Světovou bankou (dále SB) je Ministerstvo financí ČR. Nejvyšším orgánem SB je Rada guvernérů.

4.2.3 Spolupráce

V roce 1991 byla poskytnuta tehdejšímu Československu půjčka SAL (Structural Adjustment Loan) ve výši 450 mil. USD na financování strukturálních změn ekonomiky, a to hlavně na budování infrastruktury. Po rozdělení Československa přešla na Českou republiku částka 300 mil. USD. Půjčka byla předčasně splacena v roce 2003.

Také Světová banka poskytovala České republice poradenský servis v podobě technické asistence v celé řadě důležitých oblastí, jako jsou např. otázky makroekonomie, energetika, životní prostředí a právní rámec pro působení soukromého sektoru.

Významným mezníkem na poli vztahů ČR a SSB byl rok 2005. ČR graduovala z operací SSB a do značné míry ovlivnila vztahy mezi Českou republikou a SB v dalším období. Graduace znamená, že členské země mající právo čerpat úvěry od SB (označovány jako země klientské) jsou formálně přeřazeny do skupiny zemí vyspělých. Žádný bezprostřední ekonomický dopad na Českou republiku graduace z úvěrových operací sice neměla, ale završením procesu graduace je Česká republika vnímána nejenom jako partner, spolupodílející se na vytváření politik a strategií SB, ale hlavně jako finančně přispívající partner k naplnění vize SB, tedy odstraňování chudoby. Jako graduovaná členská země není již ČR oprávněna čerpat od SB úvěry, naopak se očekává postupné navyšování účasti ČR na rozvojové pomoci, a to jak multilaterální (mnohostranný), tak i bilaterální (dvoustranný).

Přesto mohla Česká republika v omezené míře čerpat bezplatnou technickou asistenci i v následujících dvou až třech letech po graduaci v rámci tzv. postgraduačního období. SB v rámci této spolupráce provedla zhodnocení dodržování pravidel a standardů corporate governance (systém vedení a kontroly) v sektoru pojišťovnictví, proběhla asistence v oblasti ochrany spotřebitele na finančních trzích a rovněž provedla studii v oblasti penzijního pojištění.

Česká republika hojně využívala technickou asistenci v minulých letech a to v oblastech poradenského servisu poskytovaným prostřednictvím vlastních i externích odborníků. V roce 2008 probíhala technická asistence v následujících oblastech:

Politika na podporu zvýšení romské zaměstnanosti

SB vypracovala na základě požadavku České republiky analytickou zprávu, která se týkala specifických překážek a problémů, kterým romská populace v České republice čelí při získávání pracovních příležitostí. V říjnu 2008 byla zpráva prezentována na Úřadu vlády.

Sloučení daňové a celní správy

Z iniciativy Ministerstva financí ČR vzešel projekt postavený na základě vládního úkolu sloučit daňovou a celní správu ke dni 1. 1. 2010. SB provedla nezávislé hodnocení navrženého konceptu sloučení daňové a celní správy, o které ji Česká republika požádala. V červnu roku 2008 byla předložena Ministerstvu financí analýza vypracovaná Světovou bankou.

Vytvoření centrálního daňového úřadu (Integrated Revenue Agency)

V říjnu 2008 uzavřelo Ministerstvo financí ČR se SB smlouvu o technické spolupráci, na základě dobrých zkušeností ze spolupráce při projektu Sloučení daňové a celní správy. V tomto projektu jde o vytvoření moderní integrované příjmové instituce, a to v souladu s nejlepší mezinárodní praxí. Jde o první projekt tohoto druhu, po graduaci České republiky, kdy si Česká republika bude v plné výši hradit technickou pomoc sama. Projekt byl zahájen v listopadu 2008 a v červenci 2010 bude ukončen. Na vytvoření rámce pro nový centrální daňový úřad a na přípravě strategie pro jeho implementaci se bude SB podílet.

Remittance

Remittance neboli zjednodušeně transfer peněz nebo zboží od migrantů, kteří pobývají v zahraničí, jsou často vnímány jako další nástroje rozvoje. Většina odborných studií považuje remittance nebo mezinárodní migraci obecně za účinný nástroj pro rozvoj

ekonomiky chudých zemí. Mohou to být např. remitence pracovníků, které pocházejí od pracovníků, kteří v zahraničí pracují déle než jeden rok, dále transakce od osob, které zůstávají v zahraničí méně než jeden rok a transfery zboží a financí související s mezinárodní migrací.

Právě pro oblast remitencí vypracovala SB studii zaměřenou na efektivnost sledování toku remitencí v České republice. V červenci 2008 byla studie prezentována v Praze a v září 2008 byla Ministerstvu financí předložena závěrečná zpráva, která identifikovala mnohé nedostatky při procesu sledování toku remitencí a také nabídla mnoho opatření, jak zvýšit efektivnost trhu remitencí v České republice. SB, kromě placené technické spolupráce, očekává aktivnější přístup České republiky jako partnera v rozvojové spolupráci. Na prvním místě půjde samozřejmě o aktivní účast v různých iniciativách SB. To Česká republika splnila již v roce 2008, kdy poskytla prostřednictvím svěřeneckého fondu, zřízeného Světovou bankou, příspěvek ve výši 500 tis. EUR na sociální a ekonomický rozvoj Kosova. V roce 2008 také Česká republika poskytla v rámci dlouhodobých závazků v rámci SB příspěvky do Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA) ve výši 82,8 mil. Kč a do Multilaterální iniciativy na odpouštění dluhů (MDRI) ve výši 5,55 mil. Kč.

V současné době je Česká republika čistým donorem SSB a přispívá do následujících programů a iniciativ:

Vždy v tříletých cyklech, k doplňování prostředků Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA), probíhají jednání, které jsou následně rozdělovány mezi příjemce pomoci, a to ve formě zvýhodněných půjček, záruk a také grantů. Česká republika patří mezi donorské země od roku 1990. V roce 2008 skončil 14. cyklus doplnění zdrojů, v jehož rámci přispěla Česká republika celkem 271,46 mil. Kč. V roce 2007 byla uzavřena jednání k 15. doplnění zdrojů. Váže se opět k tříletému období a to od 1. července 2008 do 30. června 2011. Česká republika se bude na 15. doplnění zdrojů IDA podílet částkou 320,91 mil. Kč.

Multilaterální iniciativa na odpuštění dluhů (MDRI), která vznikla v rámci 14. doplnění zdrojů IDA, bude trvat 40 let a povede k úplnému odpuštění dluhů přibližně 30 zemím. Česká republika uhradila v roce 2010 čtvrtou splátku ve výši 5,99 mil. Kč. Zavázala se na MDRI přispět do roku 2019 celkem 110,73 mil. Kč.

GEF (Global Environment Facility Trust Fund – Globální fond pro životní prostředí) je spravován Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj (IBRD), která je součástí skupiny Světové banky. Aktivita GEF jsou financovány svěřeneckým fondem GEF. Finanční období trvá vždy 4 roky, v současnosti probíhá období GEF-4, které trvá od 1. července 2006 do 30 června 2010. Jednání o 5. doplnění zdrojů GEF bylo zahájeno v listopadu 2008 a ukončení jednání se předpokládá v prvním pololetí roku 2010. Období GEF-5 bude probíhat od 1. července 2010 do 30 června 2014. Aktivním donátorem fondu je Česká republika od roku 1994. Zatím přispěla Česká republika, během čtyř doplnění zdrojů GEF, vždy nejnižší možnou částkou, která byla v jednotlivých obdobích 4 mil. SDR.

I v roce 2009 Česká republika přispěla do svěřeneckého fondu Světové banky pro Kosovo na podporu sociálního a ekonomického rozvoje Kosova. ČR přispěla stejně jako v roce 2008 do tohoto svěřeneckého fondu částkou ve výši 500 000 EUR.

Během února 2009 se v České republice uskutečnila mise Světové banky, která vládě pomáhá při tvorbě projektu Jednotného inkasního místa (dále JIM) pro příjmy veřejného rozpočtu. Probíhala intenzivní jednání s tematickými pracovními skupinami, které zpracovávaly aspekty reformy týkající se nového procesního a organizačního uspořádání, legislativy a lidských zdrojů. Těchto jednání se účastnil tým expertů Světové banky. Jednání se týkalo integrace celní a daňové správy a sjednocení výběru zdravotního a sociálního pojištění. V průběhu přípravy procesního modelu JIM se uskuteční další mise, na které bylo vypsáno výběrové řízení.

4.3. Analýza aktuální situace České republiky v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

4.3.1 Spolupráce v roce 2008

Ze Zprávy o zahraniční politice ČR za rok 2008 a z Výroční zprávy Stálé mise při OECD za rok 2009 bylo zjištěno. Organizační struktura OECD uvedena v Příloze č. 6.

V roce 2008 Česká republika vystupňovala svoji spolupráci s Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále OECD). V roli gestora členství České republiky v OECD je Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Koordinace Ministerstva zahraničních věcí probíhala v rámci Pracovní skupiny pro spolupráci s OECD, jejímiž členy jsou ústřední orgány státní správy, které jsou zapojené do činnosti OECD. V průběhu roku 2008 se Pracovní skupina zaměřila na přípravu významných zasedání OECD a na zpracování materiálu pro vládu o instrumentech, které doporučila OECD v roce 2007 a jejich využití v ČR.

Prezentace Hospodářského přehledu České republiky v Praze byla významnou událostí roku 2008. Představil jej sám generální tajemník OECD A. Gurría. Účastnil se jí i tehdejší předseda vlády České republiky M. Topolánek a ministři vlády. A. Gurría byl v průběhu své několikadenní návštěvy v Praze přijat prezidentem republiky Václavem Klausem a dalšími představiteli. Také A. Gurría přednášel přednášku pro zástupce resortů, asociací, podnikatelských svazů a akademické sféry, přednášku studentům Fakulty sociálních věd University Karlovy a poskytl řadu rozhovorů pro tisk, televizi a rozhlas. V dubnu letošního roku byl v České republice znovu, opět z důvodu prezentace Hospodářského přehledu České republiky. Setkal se s předsedou vlády J. Fischerem, ministrem zahraničních věcí J. Kohoutem, a dalšími představiteli České republiky.

Další událostí, důležitou z hlediska OECD, bylo Ministerské zasedání Rady Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (dále MCM), to se uskutečnilo ve dnech 4. – 5.

června 2008. Náměstek ministra průmyslu a obchodu ČR M. Tlapa vedl delegaci České republiky. Dále se delegace účastnili zástupci ministerstev zahraničních věcí, financí a životního prostředí a Stálé mise ČR při OECD. Profilovými tématy zasedání byla světová hospodářská situace, hospodářské reformy, vnější vztahy a ekonomické dopady změn podnebí. Konference přijala Deklaraci ke Státním investičním fondům, politikám přijímajících zemí a Deklaraci k soudržnosti politiky pro rozvoj.

V květnu roku 2008 se konalo jarní Zvláštní zasedání Výkonného výboru OECD (dále ECSS), které se věnovalo přípravám programu MCM v roce 2008. Jarní i podzimní pololetní zasedání, vedená představiteli Ministerstva zahraničních věcí ČR, umožnila delegaci ČR vyjádřit názor na plnění strategických i operativních cílů OECD i na další důležitá témata, jakou jsou aktuální otázky ekonomiky, rozšíření OECD, politická ekonomie reforem, problematika obchodu, státní investiční fondy, vazby OECD k uskupení G8 a záležitosti vnitřního chodu financování organizace. Podzimní zasedání ECSS věnovalo zvláštní pozornost také otázkám cen energie, potravin, a také přípravě Strategické odpovědi OECD na finanční a ekonomickou krizi.

V dubnu 2008 byla v Paříži uspořádána společná konference OECD a UNEP (Program OSN pro životní prostředí), která se věnovala problematice efektivnosti zdrojů. Náměstkyně ministra životního prostředí R. Bízková vedla delegaci ČR. V panelu věnovaném vládním politikám tak představila zkušenosti České republiky s využitím ekonomických nástrojů v oblasti odpadového hospodářství.

V květnu roku 2008 se uskutečnilo v Paříži Zasedání Výboru pro rozvojovou pomoc na vysoké úrovni. Náměstek ministra zahraničních věcí J. Kohout vedl delegaci České republiky. Hlavním tématem byla příprava High Level Forum 3 v Akkře a diskutovalo se o přístupu vlád ke změně klimatu a potravinové krizi z hlediska rozvojové politiky.

V říjnu 2008 proběhlo poprvé v historii setkání ministrů odpovědných za jadernou energetiku, a to u příležitosti 50. výročí založení Nuclear Energy Agency (NEA). Náměstek ministra průmyslu a obchodu T. Hüner reprezentoval Českou republiku. NEA

vydala při této příležitosti publikaci Nuclear Energy Outlook, ve které jsou popsány výhledy jaderné energetiky do roku 2050.

V červnu roku 2008 projednal Výbor pro hospodářskou soutěž Hloubkový přehled ČR, který detailně hodnotí soutěžní právo a praxi v České republice. O přehled si zažádal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Byl zpracován OECD a financován dobrovolným příspěvkem České republiky. Za Českou republiku vedl jednání předseda Úřadu pro hospodářskou soutěž M. Pecina.

V říjnu roku 2008 proběhl seminář Ministerstva zemědělství ČR a OECD Tvorba efektivní zemědělské politiky – výzvy, zkušenosti a poznatky z pohledu OECD, který proběhl v Praze. Byl koncipovaný v kontextu příprav na předsednictví České republiky v Radě EU, důraz byl kladen na změny Společné zemědělské politiky ES po roce 2013.

4.3.2 Spolupráce v roce 2009

V roce 2009 se v Praze konalo mnoho akcí, kterých se zúčastnili i zástupci OECD. Jako příklad lze uvést např. workshop o inovacích, konference o budoucnosti internetu, setkání výborů pro energetiku a životní prostředí parlamentů zemí EU a Evropského parlamentu, neformální zasedání pro životní prostředí, konference o rodičovské péči a politice zaměstnanosti, a spousta dalších.

Významnou akci pořádalo v březnu v paláci Žofín Ministerstvo pro místní rozvoj, a to mezinárodní konferenci „Budoucnost kohezní politiky“. Akce byla uspořádána v rámci předsednictví České republiky v Radě EU a účastnili se jí i zástupci OECD. Diskutovalo se o hlavních principech a cílech kohezní politiky, a to jak o její minulé, tak i o současné podobě. Dále se mluvilo o integrovaném místním rozvoji a o tom, jakou podobu by mohla mít kohezní politika v roce 2013.

V červnu 2009 se uskutečnilo zasedání Rady OECD v Paříži na ministerské úrovni, na téma Krize a co dál: budování silnější, čistší a spravedlivější světové ekonomiky.

V delegaci České republiky se zasedání účastnili zástupci ministerstva zahraničních věcí, financí, životního prostředí, a Stálé mise ČR při OECD, za vedení ministra pro evropské záležitosti Š. Füle.

V říjnu 2009 se po třech letech v Paříži uskutečnila Prověrka připravenosti České republiky na stavy energetické nouze. Tým, který prováděl prověrky, byl složen ze zástupců Mezinárodní agentury pro energii (IEA) a ze zástupců Evropské komise, Polska, Kanady. Zúčastnilo se i Thajsko, ovšem pouze jako pozorovatel. Delegaci České republiky vedl náměstek předsedy Správy státních hmotných rezerv (SSHR) D. Makovec. Dále se delegace zúčastnili zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a Stálé Mise ČR v Paříži. Závěry Prověrky a návrhy doporučení budou finálně projednány v roce 2010.

V souvislosti s přípravou Hlubkového energetického přehledu České republiky přijela do Prahy mise Mezinárodní agentury pro rozvoj a energii (dále IEA) pod vedením T. Abrahama. Tato prověrka energetické politiky je přibližně každých pět let dělána každé zemi, která je členem IEA. Mise se věnovala jednáním se zástupci významných subjektů české energetiky, se kterými diskutovala hlavně aktuálnímu návrhu Ministerstva průmyslu a obchodu o aktualizaci energetické politiky. Výstupem mise bude publikace, ve které bude vyhodnocena energetická politika České republiky. Také bude obsahovat návrhy na její zlepšení. Ke zveřejnění této publikace dojde přibližně v polovině roku 2010.

4.3.3 České předsednictví v Radě EU na Stálé misi ČR při OECD

Stálá mise ČR při OECD zastupuje a hájí zájmy České republiky v OECD se sídlem ve Francii.

V první polovině roku 2009 Česká republika zastávala roli země, předsedající Radě Evropské unie. To s sebou přineslo spoustu změn a nových úkolů i pro Stálou misi ČR při OECD. Stala se nejen moderátorem, ale i organizátorem koordinačních jednání,

společenských akcí spojených s Evropskou unií na půdě OECD, ale i spojovacím článkem mezi OECD a EU a hlavním hlasem členských států EU v této organizaci.

I přes nepříznivé podmínky, za kterých Česká republika převzala předsednictví, nalézala efektivní řešení aktuálních problémů, při kterých spolupracovala s experty OECD.

Hlavní úlohou Stále mise ČR při OECD byla především logistika a řízení koordinačních jednání EU při OECD. Proběhlo celkem 25 koordinačních jednání a obědů na úrovni velvyslanců a zástupců členských zemí EU v OECD. Stálá mise ČR při OECD uspořádala také několik společensko-reprezentativních akcí, jako např. společenský koktejl, konaný v souvislosti se zasedáním Výboru pro rozvojovou pomoc, dále oslava pátého výročí největšího rozšíření EU a prezentace českých a moravských vín při „Svátcích jara“. Vrcholem byla společenská akce, která se konala na závěr zasedání Rady OECD na úrovni ministrů, jako oslava úspěšného završení půlročního předsednictví České republiky. Tam také generální tajemník A. Gurría poděkoval českému předsednictví a vyjádřil nejvyšší spokojenost se spoluprací s Českou republikou.

4.3.4 Podíl ČR na financování OECD

OECD standardně rozpočet sestavuje na dvouleté období. V prosinci roku 2008 byl schválen rozpočet na období 2009 – 2010, a to na zasedání Rady OECD.

Všechny členské země jsou zapojeny do činnosti OECD většinou ve formě programů, což je první část rozpočtu. Dále mohou být členské země zapojeny podle svého zájmu do dalších programů, což tvoří druhou část rozpočtu. Pravidla financování jsou odlišná pro obě části rozpočtu a jsou navrhovaná řídicími orgány jednotlivých programů, které dále schvaluje Rozpočtový výbor nebo Rada OECD. Další, relativně významná část rozpočtových potřeb, pokrývá OECD ve formě dobrovolných příspěvků od členských i

nečlenských zemí, mezinárodních organizací, Evropské komise a jen nepříliš často také od soukromých nadací.

Příspěvek, který Česká republika ročně dává do rozpočtu OECD v posledním období setrvale roste, a to v souvislosti s relativně vysokou dynamikou růstu, resp. nízkým poklesem, HDP ČR. V roce 2008 se v první části rozpočtu Česká republika podílela na 0,507 % rozpočtu, v roce 2009 se podíl zvýšil na 0,560 % celkového rozpočtu, v roce 2010 došlo opět k vzrůstu, a to na 0,636 % celkového rozpočtu, což je 1 061 413 EUR.

Rovněž v roce 2008 i 2009 poskytla Česká republika dobrovolné příspěvky na specifické projekty OECD. Nejvyšší částka, jako obvykle, připadla na příspěvky z rozpočtu Ministerstva zahraničních věcí ČR, které jsou zaměřené hlavně na podporu spolupráce OECD s nečlenskými zeměmi. Dále příspěvky připadly na konkrétní projekty spolupráce mezi Českou republikou a OECD. Dále přispívalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo životního prostředí a také Úřad vlády a Ústav jaderného výzkumu. Česká republika poskytla v roce 2008 dobrovolné příspěvky v celkové výši 468 151 EUR, a v roce 2009 celkem 258 562 EUR.

Výše příspěvků České republiky do jednotlivých projektů v roce 2008 a 2009 je uvedena v Příloze č. 4 a 5.

4.4. Analýza aktuální situace České republiky ve Světové obchodní organizaci (WTO)

Hlavním orgánem Světové obchodní organizace je Ministerská konference a po ní Generální rada. Gestorem pro spolupráci České republiky se Světovou obchodní organizací je Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky. Ze Zprávy o zahraniční politice ČR za rok 2008 bylo zjištěno.

4.4.1 Spolupráce v roce 2008

Česká republika v roce 2008 zaplatila do Světové obchodní organizace (dále WTO) příspěvek ve výši 18 642tis. Kč.

V roce 2008 prosazovala Česká republika své zájmy ve WTO a v celém komplexu obchodní politiky především prostřednictvím Evropské komise (EK). V této problematice se tak dělo s ohledem na výlučné pravomoci Evropského společenství. Česká republika především využívala, stejně jako když připravovala společná stanoviska EU, jednání Výboru 133 a dalších orgánů Rady EU a Evropské komise, a také přímo v Ženevě koordinačních jednání pracovních orgánů WTO. Nadále je Česká republika považována za stát, jenž hodně podporuje liberalizace světového obchodu a také se podílí na činnosti příslušných orgánů v tomto směru.

Mnohostranná obchodní jednání o Rozvojovém programu z Doha (dále DDA) představovala hlavní oblast činnosti WTO. Jednání o DDA byla zahájena na základě právních dokumentů ze IV. Konference ministrů v Doha, která se konala roku 2001. DDA zahrnují celou řadu vyjednávacích oblastí, snaží se propojit problematiku zlepšení přístupu na trh (vlastní liberalizace obchodu) a sjednat nová mnohostranná pravidla obchodu. Avšak ani v roce 2008 se výraznějšího pokroku při stanovení konkrétních technických postupů (modalit) pro liberalizaci jednotlivých oblastí DDA (zemědělství, nezemědělské výrobky a služby) nepodařilo dosáhnout. Během července 2008 byly zveřejněny další texty, ve kterých se jednalo o dojednání modalit v oblastech zemědělských a nezemědělských výrobků. Ke shodě mezi těmito texty nakonec nedošlo, ale byly přijaty jako základ pro další jednání.

Česká republika snahy o rychlé ukončení jednání o DDA podporovala, a také uvítala veškeré aktivity Evropské komise, které k tomuto cíli směřovaly. Flexibilní a vstřícný postoj Evropské komise s tím, že nemůže být dosaženo konečné dohody na úkor zájmů členských zemí EU nebo některých oblastí DDA, Česká republika aktivně podporovala.

Prosazovala v rámci jednání o DDA, aby byly rozvojové země zapojeny do světového obchodu rovnoprávně.

Jinak vystupovala Česká republika, v běžné činnosti WTO, v duchu svých postojů, které jsou zaměřeny na liberalizaci a posílení pravidel mezinárodního obchodního systému.

4.4.2 Spolupráce v roce 2009

Koncem roku 2009 se uskutečnila VII. Ministerská konference WTO v Ženevě. Po celou dobu konání konference probíhalo Plenární zasedání, kde se ministři a vedoucí delegací vyjadřovali ke klíčovým otázkám současné a budoucí podoby multilaterálního systému včetně otázek, které souvisí se zdárným ukončením jednání o DDA. Dohoda o DDA by měla být uzavřena v roce 2010.

S Plenárním zasedáním současně probíhalo Pracovní zasedání, které se zabývalo tématy Zhodnocení aktivit WTO včetně jednání o DDA a Příspěvek WTO k obnově, růstu a rozvoji.

VII. Ministerské konference WTO se zúčastnilo všech 153 členů WTO a v roli pozorovatelů také 56 delegací, celkově 3000 delegátů. Za Českou republiku vedl delegaci ministr průmyslu a obchodu M. Tlapa. Mezi členy delegace České republiky patřili také velvyslanec a stálý představitel České republiky při OSN v Ženevě Tomáš Husák, náměstkyně ministra životního prostředí R. Bízková, ředitelka odboru Ministerstva zemědělství ČR M. Teplá, ředitelka odboru Ministerstva průmyslu a obchodu ČR A. Hlídková a další.

5. Zhodnocení a prognózy

Mezinárodní měnový fond

Česká republika má v Mezinárodním měnovém fondu hlasovací sílu 0,38 %. Hlasovací síla je počítána podle členských kvót. Jelikož je Česká republika jedna z menších zemí s nižším HDP, nemá možnost dostat se na tak vysokou hlasovací sílu, jako např. Spojené státy americké, které mají hlasovací sílu 16,74 % nebo sousední Německo s 6,01 % hlasovací síly. Nedá se tedy říci, že by Česká republika měla v Mezinárodním měnovém fondu nějaké výraznější postavení. Spíše figuruje jako jen malý, téměř nepodstatný hlásek, který je překřičen ekonomicky bohatšími a většími zeměmi. Česká republika je členem rakousko-belgické konstituce, která sdružuje několik států, které spolupracují a mohou tedy jako skupina ovlivnit více, než jako jednotlivci. Rakousko-belgická konstituce má celkové hlasovací právo 5,13 %. Do této konstituce Česká republika vstoupit musela, samostatně může jednat pouze pět největších přispěvatelů (USA, Německo, Japonsko, Francie a Velká Británie). Postavení České republiky jako státu je v této organizaci nevýrazné.

Pro Českou republiku je přínosné, že si může půjčit od Mezinárodního měnového fondu až 200 % ze své kvóty ročně a 600 % kumulativně, ve výjimečných případech i více. Toto se dá pro Českou republiku chápat jako určitá výhoda, protože kdyby měla potíže s platbami apod., Mezinárodní měnový fond by jí z této situace pomohl výhodnou půjčkou. Pro Českou republiku tak tvoří jakési „pojištění“ před hospodářskou krizí.

Nevýhoda však je, že Česká republika přispívá vysoké částky na to, že si může „čas od času“ půjčit a pak peníze zase musí vrátit, i s úroky. Také doporučení pro hospodaření vlád a hodnocení vývoje České republiky jsou sice přínosné, ovšem cena je příliš vysoká. Členská kvóta České republiky je 819,3 mil. SDR, což je v přepočtu cca 23 292 699 000Kč.

V roce 2011 bude členská kvóta opět zvýšena. Česká republika tak bude mít hlasovací sílu 0,42 %, což je celkem malé zvýšení, ale jelikož Mezinárodní měnový fond chce členské kvóty zvyšovat každých pět let, právě z důvodu, aby se rozvoj zemí ve světové ekonomice mohl lépe sledovat a země tak mohla mít lepší hlasovací sílu v případě, že neustále poroste její HDP. Pokud tedy Česká republika půjde stále výše, může se jednou stát zemí, která by se mohla, alespoň výrazněji než nyní, podílet na hlasování v Mezinárodním měnovém fondu.

Skupina Světové banky

Česká republika má na klíčových mezinárodních otázkách rozvoje slabý hlas, a to pouze 0,40 %. Spojené státy americké jsou největším přispěvatelem. Jsou to tedy hlavně oni kdo rozhodují. Bývají kritizováni, že zabraňují půjčkám nepřátelským zemím a naopak podporují přátele. Postavení České republiky je tedy ve Světové bance téměř neznatelné. Opět zde stojíme pouze jako ti, co mají přispívat, ale nemůžeme rozhodnout o ničem, jen minimálně podpořit svůj názor. I zde vystupuje rakousko-belgická konstituence.

Před graduací v roce 2005 bylo pro Českou republiku přínosné být členem Světové banky. Byla oprávněna čerpat od Světové banky úvěry a banka jí poskytovala poradenský servis v podobě technické asistence a v několika dalších oblastech. Do roku 2008 mohla Česká republika ještě čerpat bezplatnou technickou asistenci v rámci tzv. postgraduačního období. Nyní už Česká republika nemůže čerpat úvěry a veškerou technickou pomoc si musí hradit sama v plné výši. Veškeré přínosy, které tak pro Českou republiku byli výhodné, po graduaci odezněly. Nyní pro Českou republiku není členství příliš přínosné. Je chápána hlavně jako finančně přispívající partner.

Výhodou pro Českou republiku je to, že jí Světová banka poskytne technickou asistenci, pokud by si Česká republika sama nevěděla rady. Např. nyní pomáhá Světová banka při tvorbě projektu Jednotného inkasního místa. Další výhodou je, že Česká republika má jakési „dobré jméno“, jelikož poskytuje podporu rozvíjejícím se zemím. Nevýhodou je,

že musíme splatit kapitál v celkové hodnotě 761 mil. USD a vlastně z toho nikdy nic nebudeme mít. Vše už si nyní musíme platit a s podporou ve formě úvěru už se také nedá počítat. Zatím Česká republika splatila částku 45,9 mil. Kč, což je jen malá část z toho, co musíme zaplatit.

V budoucnu se Česká republika bude určitě nadále podílet na projektech a programech pro pomoc rozvojovým zemím. Zatím není v plánu žádné přehodnocování hlasovacích práv, takže se ani nedají očekávat žádné změny v postavení České republiky.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

V Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj hájí zájmy České republiky Stálá mise ČR při OECD. Nyní má Česká republika podíl 0,636 % na celkovém rozpočtu. Postavení České republiky tak není příliš významné, ovšem v roce 2009, kdy předsedala Evropské unii, zaznamenala větší spolupráci s Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj.

Hospodářský přehled ČR je pro Českou republiku hlavním přínosem. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj každý rok vypracuje tento přehled o tom, jak Česká republika hospodařila v předešlém roce a dává návrhy, jak by bylo možné zlepšit hospodaření v dalších letech.

Další výhodou členství v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je například několik dalších přehledů, např. o energetice, zasedání, konference apod. Česká republika se tak může řídit doporučeními, které z přehledů vyplývají a zlepšit svoje hospodaření v mnoha oblastech. Česká republika se tak může neustále rozvíjet. Také se může zapojovat do různých programů, dle svých priorit, a to dobrovolně. Nevýhodou je, že z Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, nikdy nedostaneme na podporu projektů, se kterými nám pomáhala, žádné finanční prostředky.

V příštích letech Česká republika může i nadále počítat s podporou Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Další a další hospodářské a jiné přehledy, které nám tato organizace vyhotoví, nám pomůžou neustále se rozvíjet. Pokud stejně jako v minulých letech bude mít HDP České republiky relativně vysokou dynamiku růstu, můžeme počítat se zvýšením povinných příspěvků.

Světová obchodní organizace

Za Českou republiku jedná ve Světové obchodní organizaci hlavně Evropská komise. Česká republika má tedy postavení v této organizaci na úrovni Evropské unie.

Přínosy pro Českou republiku jsou hlavně ve zjednodušení zahraničního obchodu se státy, které nepatří do Evropské unie. Pro Českou republiku je to tedy hlavní výhoda. Nemusí sama vyjednávat oblasti obchodu, přístup na trh, ani sjednávat nová multilaterální pravidla obchodu.

Nevýhoda je v tom, že se Česká republika musí řídit těmito pravidly, i když jí plně nevyhovují.

Česká republika jako člen Evropské unie bude i nadále spolupracovat se Světovou obchodní organizací. Nyní se čeká na schválení Rozvojového programu z Doha, což České republice pomůže k usnadnění realizace zahraničního obchodu s rozvojovými státy.

V rámci zhodnocení hypotéz je možno říci, že hypotéza „Členské příspěvky v těchto institucích se každým rokem zvyšují“ není pravdivá. U Mezinárodního měnového fondu, Světové banky a Světové obchodní organizace se tvrzení nepotvrdilo, protože příspěvky jsou stanoveny vždy na určité období konstantní. U Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj je tomu také tak, ovšem podle ročního růstu HDP se

příspěvky snižují či zvyšují. V současné době se každým rokem zvyšují, není to však pravidlo. Proto byla tato hypotéza vyvrácena.

Druhá hypotéza „Pro Českou republiku je přínosné být členy určitých mezinárodních organizací, protože z nich mají větší výhody než nevýhody“, byla potvrzena. Do mezinárodních organizací přispívá Česká republika vysokými částkami, ovšem na druhou stranu má z těchto organizací mnoho možností na spolupráci a pomoc, např. technickou asistenci, půjčky, zpracování přehledů o hospodaření České republiky a také zjednodušení zahraničního obchodu. Výhodou je i „dobré jméno“ a prestiž, které České republice poskytuje členství v mezinárodních organizacích. Proto byla tato hypotéza potvrzena.

6. Závěr

Úkolem bakalářské práce bylo zanalyzovat spolupráci České republiky a vybraných mezinárodních organizací, a to v Mezinárodním měnovém fondu, Skupině Světové banky, Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Světové obchodní organizaci. Na základě těchto informací vyhodnotit postavení České republiky, přínosy, výhody a nevýhody členství České republiky v těchto mezinárodních organizacích.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Česká republika nemá v žádné z vybraných organizací významné postavení. Jako malý stát s nízkým HDP hraje většinou roli pouze jako přispěvatel a jen málo může ovlivnit závěry jednání těchto organizací, protože má oproti hospodářsky vyspělým státům malou hlasovací sílu.

Každá z vybraných organizací má pro Českou republiku určité přínosy. U Světové banky formou technické asistence, u Mezinárodního měnového fondu formou půjčky v případě, že by se Česká republika dostala do platební neschopnosti, u Organizace pro hospodářskou spolupráci Hospodářským přehledem ČR, který každoročně vydává a navrhuje, jak lépe hospodařit a rozvíjet určité oblasti, a nakonec i u Světové obchodní organizace ve zjednodušení zahraničního obchodu se státy mimo Evropskou unii.

Další výhody mohou spočívat např. v „dobrém jménu“, které členství v mezinárodních organizacích dělá. V této souvislosti se jedná hlavně o spolupráci s rozvojovými zeměmi. Dále také v pomoci při řešení problémů, určitá organizace zanalyzuje problém a zhotoví návrhy či doporučení na zlepšení.

Členství v těchto organizacích má i své možné nevýhody. To lze shledávat hlavně v tom, že stát připívá nemalé částky mezinárodním organizacím. Je nutno uvážit jestli poskytnutá pomoc má či nemá pro Českou republiku takovou cenu. Je poskytnuta rada, ale finanční pomoc na realizaci už ne. Oproti tomu však stojí prestiž, kterou nám členství v mezinárodních organizacích dává. Dále byly zjištěny jisté nevýhody také

v tom, že jsou opatření, která České republice plně nevyhovují, a přesto je jako malý stát, který nemá silnou hlasovací pozici, musí dodržovat.

Psaní této bakalářské práce mne uvedlo do problematiky, se kterou jsem se v minulosti neseetkala. Proto pro mne bylo zpracovávání bakalářské práce velmi přínosné a zároveň také zajímavé.

7. Přehled použité literatury

- [1] POTOČNÝ, Miroslav. *Mezinárodní právo veřejné: Zvláštní část.*, 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 1996. 323 s. ISBN 80-7179-088-5.
- [2] BAŇOUC, Hynek, FEDORKO, Martin. *Mezinárodní organizace.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2000. 254 s. ISBN 80-210-2474-7.
- [3] TICHÁ, Lucie. *Vnější obchodní vztahy ČR.* 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, Ediční středisko, 2007. 167 s. ISBN 978-80-7394-015-7.
- [4] *Členství ČR v mezinárodních organizacích* [online]. c2006 [cit. 2008-09-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.icm.cz/clenstvi-cr-v-mezinarodnich-organizacich>>.
- [5] *About us* [online]. c2009 [cit. 2009-06-11]. Dostupný z WWW: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTABOUTUS/0,,pagePK:50004410~piPK:36602~theSitePK:29708,00.html>>.
- [6] *Specializované agentury: Skupina Světové banky* [online]. c2005. [cit. 2010-01-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=120>>.
- [7] MARKOVÁ, Jana. *Mezinárodní měnové instituce.* 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2002. 254 s. ISBN 80-245-0431-6.
- [8] LIŠKA, Václav, STAVÁREK, Daniel. *Světové a regionální finanční instituce.* 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2003. 156 s. ISBN 80-86419-40-1.

- [9] *About the IMF* [online]. [cit. 2010-01-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.imf.org/external/about.htm>>.
- [10] *Mezinárodní měnový fond: Základní informace* [online]. c2005. [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/mfo_imf.html>.
- [11] *WTO - Světová obchodní organizace: Základní informace* [online]. c2005. [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/meo_wto.html>.
- [12] *Specializované agentury: Světová obchodní organizace (WTO)* [online]. c2005. [cit. 2010-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.osn.cz/system-osn/specializovane-agentury/?i=134>>.
- [13] *What is the WTO?* [online]. [cit. 2010-02-23]. Dostupný z WWW: <http://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/whatis_e.htm>.
- [14] DVOŘÁK, Pavel. *Základy mezinárodní obchodní politiky*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000. 221 s. ISBN 80-7079-658-8.
- [15] POUZAROVÁ, Iveta. *Mezinárodní obchod: Vybrané kapitoly*. 1. vyd. České Budějovice: JU ZF České Budějovice, 1998. 141 s. ISBN 80-7040-303-9.
- [16] ČERNOHLÁVKOVÁ, Eva, BÖHM, Arnošt, KRČOVÁ, Martina, SATO, Alexej, ŽABŽA, Josef. *Finanční strategie v mezinárodním podnikání*. 1. vyd. PRAHA: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000. 192 s. ISBN 80-245-0055-8.
- [17] *Stručná charakteristika Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* [online]. c2005. [cit. 2010-02-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument5915.html>>.

- [18] *OECD - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj* [online]. c2005. [cit. 2010-02-23]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/meo_oecd.html>.
- [19] PIPEK, Josef, *Mezinárodní obchod*. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1996. 149 s. ISBN 80-7079-595-6
- [20] KARLAS, Jan. *Forma mezinárodních institucí: teoretická analýza*. 1. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2008. 190 s. ISBN 978-80-246-1433-5.
- [21] ŽENÍŠEK, Martin. *Česká republika a OSN*. Plzeň, 2001. 71 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita.
- [22] HORÁKOVÁ, Valerie. *Mezinárodní organizace UNESCO*. Plzeň, 2003. 86 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita.
- [23] PECHOVÁ, Radka. *ČR a NATO*. Plzeň, 2008. 60 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita.
- [24] MATĚJKA, Dobroslav. *Česká republika po vstupu do NATO: Úvahy a problémy*. Praha: Česká atlantická komise, 2000. 84 s. ISBN 80-85864-82-7.
- [25] WEISSOVÁ, Šárka. *Mezinárodní organizace a režimy*. 1. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 256 s. ISBN 978-80-7380-109-0.
- [26] *Mezinárodní obchod* [online]. 2000-2009 [cit. 2010-04-21]. Miraslebl. Dostupné z WWW: <<http://www.miras.cz/seminarky/makroekonomie-06-mezinarodni-obchod.php>>.

8. Summary

The bachelor thesis is focused on the cooperation of the Czech Republic with the selected business international organizations, the International Monetary Fund, World Bank Group, Organisation for Economic Cooperation and Development and the World Trade Organization.

Based on this analysis, it was discovered that the Czech Republic does not have an important position any of the selected organizations. As a small state with a low GDP, it usually plays a role only as a contributor, and few things can affect the conclusions of these organizations, as compared to the economically developed States with little voting power.

Each of the selected organizations in the Czech Republic has some benefits. The World Bank through technical assistance, the International Monetary Fund in the form of loans when the Czech Republic became insolvent, the Organization for Economic Cooperation Economic overview of the CR, which is issued annually and suggests how to better manage and develop an area and ultimately even the World Trade Organisation, facilitation of foreign trade with countries outside the European Union.

Other benefits may take the form of "reputation" that membership in international organizations gives. In this context, it is mainly on cooperation with developing countries. They also help in solving problems, an organization will analyze the problem and prepare proposals and recommendations for improvement.

Membership in these organizations is their possible disadvantages. This can be seen mainly in the fact that the state paid enormous sums to international organizations. It is necessary to consider whether the assistance provided to or for the Czech Republic has a price. Provide advice, but financial support for implementation is not. In contrast is the prestige that our membership in international organizations gives. Were also

analyzed as well as some disadvantages in that they are measures that do not fully meet the Czech Republic and still is, a small state which has a strong voting position, must be followed.

9. Přílohy

Příloha č. 1 - Členství ČR v mezinárodních organizacích

Příloha č. 2 - Přehled o členství a příspěvcích ČR v mezinárodních organizacích

Příloha č. 3 - Přehled o členství ČR v mezinárodních organizacích v oblasti mnohostranných ekonomických vztahů

Příloha č. 4 - Podporované činnosti OECD Českou republikou v roce 2008

Příloha č. 5 - Podporované činnosti OECD Českou republikou v roce 2009

Příloha č. 6 - Organizační struktura OECD

Příloha č. 7 - Organizační struktura MMF

Příloha č. 1 – Členství České republiky v mezinárodních organizacích

Český název	ČR	Československo
Mezinárodní název - užívaná zkratka		
1. Banka pro vyrovnávání mezinárodních plateb Bank for International Settlements - BIS	1993	1930
2. Centrální dispečerská organizace propojených energetických soustav Central Dispatching Organization of the Interconnected Power Systems - CDO	1993	1962
3. Mezinárodní stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní Commission Internationale Permanente pour les Epreuves des Armes a Feu Portatives - CIP Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva	1993	1963
4. Rada Evropy Council of Europe - CE	1993	1991
5. Evropská organizace pro řízení letového provozu European Organisation for the Safety of Air Navigation - EUROCONTROL	1997	-
6. Evropská a Středozevní organizace pro ochranu rostlin European and Mediterranean Plant Protection Organization - EPPO	1993	1960
7. Evropská banka pro obnovu a rozvoj European Bank for Reconstruction and Development - EBRD	1993	1990
8. Evropská konference pro civilní letectví European Civil Aviation Conference - ECAC	1993	1991
9. Evropská konference ministrů dopravy European Conference of Ministers of Transport - ECMT	1993	1991
10. Evropská konference pro molekulární biologii European Molecular Biology Conference - EMBC	1994	1994
11. Evropská organizace pro jaderný výzkum European Organization for Nuclear Research - CERN	1993	1992
12. Evropská telekomunikační družicová organizace European Telecommunication Satellite Organization - EUTELSAT	1993	1992
13. Haagská konference mezinárodního práva soukromého Hague Conference on Private International Law	1993	1968
14. Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční dopravu Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires - OTIF Intergovernmental Organization for International Carriage by Rail	1993	1918
15. Mezinárodní agentura pro atomovou energii International Atomic Energy Agency - IAEA	1993	1957
16. Mezinárodní banka pro hospodářskou spolupráci International Bank for Economic Co-operation - IBEC	1993	1963
17. Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj	1993	1945

	International Bank for Reconstruction and Development - IBRD		
18.	Mezinárodní centrum pro studium a ochranu kulturního bohatství International Centre for the Study of the Preservation and the Restoration of Cultural Property - ICCROM	1995	-
19.	Mezinárodní organizace civilního letectví International Civil Aviation Organization - ICAO	1993	1944
20.	Mezinárodní organizace pro kakao International Cocoa Organization - ICCO	1995	-
21.	Mezinárodní výbor pro míry a váhy Comité international des poids et mesures - CIPM International Committee for Measures and Weights	1993	1918
22.	Mezinárodní organizace kriminální policie International Criminal Police Organization - INTERPOL	1993	1990
23.	Mezinárodní rozvojové sdružení International Development Association - IDA	1993	1990
24.	Mezinárodní úřad pro výstavnictví Bureau international des expositions - BIE International Bureau of Exhibitions	1993	1928
25.	Mezinárodní finanční korporace International Finance Corporation - IFC	1993	1990
26.	Mezinárodní ústav pro sjednocování soukromého práva International Institute for the Unification of Private Law - UNIDROIT	1993	1968
27.	Mezinárodní ústav chladírenský Institut international du froid - IIF International Institute of Refrigeration	1993	1921
28.	Mezinárodní investiční banka International Investment Bank - IIB	1993	1978
29.	Mezinárodní organizace práce International Labour Organization - ILO	1993	1949
30.	Mezinárodní námořní organizace International Maritime Organization - IMO	1993	1963
31.	Mezinárodní námořní družicová organizace International Maritime Satellite Organization - INMARSAT	1993	1988
32.	Mezinárodní měnový fond a skupina Světové banky International Monetary Fund - IMF/WB	1993	1944
33.	Mezinárodní úřad epizootický Organisation mondiale de la santé animale - OIE World Organisation for Animal Health	1993	1924
34.	Mezinárodní organizace pro migraci International Organization for Migration - IOM	1995	-
35.	Mezinárodní organizace pro metrologii Organisation internationale de métrologie Líbale - OIML International Organization of Legal Metrology	1993	1955
36.	Mezinárodní úřad pro mořské dno International Seabed Authority - ISA	1996	-
37.	International System and Organization of Space Communications –	1993	1972

	Intersputnik International Organization of Space Communications		
38.	Mezinárodní telekomunikační družicová organizace International Telecommunication Satellite Organization - INTELSAT	1993	1992
39.	Mezinárodní telekomunikační unie International Telecommunication Union - ITU	1993	1918
40.	Mezinárodní unie pro ochranu přírody a přírodních zdrojů International Union for Conservation of Nature and Natural Resources The World Conservation Union	1999	-
41.	Mezinárodní organizace pro ochranu nových odrůd rostlin International Union for the Protection of New Varieties of Plants - UPOV	1993	1991
42.	Mezinárodní organizace pro révu a víno International Organisation of Vine and Wine - OIV	1993	1937
43.	InterOceanMetal	1993	1987
44.	Spojený ústav jaderných výzkumů Joint Institute for Nuclear Research - JINR	1993	1956
45.	Multilaterální investiční záruční fond Multilateral Investment Guarantee Agency - MIGA	1993	1990
46.	Organizace severoatlantické smlouvy North-Atlantic Treaty Organization - NATO	1990	-
47.	Organizace pro hospodářskou spolupráci a obchod Organization for Economic Co-operation and Development - OECD	1995	-
48.	Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě Organization for Security and Cooperation in Europe - OSCE	1993	1975
49.	Organizace pro zákaz chemických zbraní Organization for the Prohibition of Chemical Weapons - OPCW	1997	-
50.	Organization for the Railways Cooperation - OSJD Organizace pro spolupráci železničních drah Organisation for Cooperation of Railways	1993	1957
51.	Přípravná komise Organizace Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test- Ban Treaty Organization - PC CTBTO Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty	1996	-
52.	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu UN Educational Scientific and Cultural Organization - UNESCO	1993	1945
53.	Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství UN Food and Agriculture Organization - FAO	1993	1945
54.	Organizace OSN pro průmyslový rozvoj UN Industrial Development Organization - UNIDO	1993	1967
55.	Organizace spojených národů United Nations - UN	1993	1945
56.	Světová poštovní unie Universal Postal Union - UPU	1993	1920
57.	Rada pro celní spolupráci	1993	1965

	World Customs Organization - WCO		
58.	Světová zdravotnická organizace World Health Organization - WHO	1993	1946
59.	Světová organizace duševního vlastnictví World Intellectual Property Organization - WIPO	1993	1970
60.	Světová meteorologická organizace World Meteorological Organization - WMO	1993	1950
61.	Světová organizace turistického ruchu World Tourism Organization - WTO/OMT	1993	1974
62.	Světová obchodní organizace World Trade Organization - WTO	1993	1948

Zdroj: <http://www.icm.cz/clenstvi-cr-v-mezinarodnich-organizacich>

**Příloha č. 2 - Přehled o členství a příspěvcích České republiky
v mezinárodních organizacích**

Mezinárodní organizace systému OSN (v závorce sídlo)

Organizace	Příspěvek ČR (v tis. Kč)	Gestor
FAO (Řím) – Organizace OSN pro výživu a zemědělství	9 000	MZe
UNIDO (Vídeň) – Organizace OSN pro průmyslový rozvoj	3 528	MZV
IMO (Londýn) – Mezinárodní námořní organizace	693	MD
ICAO (Montreal) – Organizace pro civilní letectví	2 131	MD
ITU (Ženeva) – Mezinárodní telekomunikační unie	5 006	MPO
UPU (Bern) – Světová poštovní unie	3 103	MPO
ILO (Ženeva) – Mezinárodní organizace práce	17 410	MPSV
WMO (Ženeva) – Světová meteorologická Organizace	1 768	MŽP/ČHMÚ
MAAE (Vídeň) – Mezinárodní agentura pro atomovou energii	18 600	SÚJB
PC CTBTO (Vídeň) – Přípravná komise Organizace pro zákaz jaderných zkoušek	1 000	SÚJB
OPCW (Haag) – Organizace pro zákaz chemických zbraní	2 700	SÚJB
ISA (Jamajka) – Mezinárodní úřad pro mořské dno	224	MPO
UNESCO (Paříž) – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu	5 500	MZV
UNWTO (Madrid) – Světová organizace cestovního ruchu	3 024	MMR

Zdroj: Zprava o zahraniční politice ČR za rok 2008

**Příloha č. 3 - Přehled o členství ČR v mezinárodních organizacích
v oblasti mnohostranných ekonomických vztahů**

Organizace	Zkratka / sídlo	Příspěvek ČR 2008 (v tis. Kč)	Gestor
Evropská a středozevní organizace pro ochranu rostlin	EPPO / Paříž	816	MZe
Evropská konference civilního letectví	ECAC / Neuilly s. S.	416	MD
Evropská konference pro molekulární biologii	EMBC / Heidelberg	2 593	MŠMT
Evropská organizace pro jaderný výzkum	CERN / Ženeva	164 155	MŠMT
Konference evropských ministrů dopravy	CEMT / Paříž	884	MD
Mezinárodní energetická agentura	IEA / Paříž	2 009	MPO
Mezinárodní námořní organizace	IMO / Londýn	693	MD
Mezinárodní organizace kriminální policie	INTERPOL / Lyon	10 337	MV
Mezinárodní organizace práce	ILO / Ženeva	17 410	MPSV
Mezinárodní organizace pro civilní letectví	ICAO / Montreal	2 131	MD
Mezinárodní organizace pro vinnou révu a víno	OIV / Paříž	505	MZe
Mezinárodní středisko pro zachování a restauraci kulturních statků	ICCROM / Řím	260	MK
Mezinárodní telekomunikační unie	ITU / Ženeva	5 006	MPO
Mezinárodní unie pro ochranu nových druhů rostlin	UPOV / Ženeva	430	MZe
Mezinárodní úřad pro legální metrologii	OIML / Paříž	343	MPO
Mezinárodní úřad pro míry a váhy	BIPM / Paříž	1 298	MPO
Mezinárodní úřad pro mořské dno	ISA / Kingston (Jam.)	224	MPO
Mezinárodní úřad pro zdraví zvířat	OIE / Paříž	695	MZe
Mezinárodní úřad pro výstavnictví	BIE / Paříž	80	MZV
Mezinárodní ústav chladírenský	IIR / Paříž	438	MPO
Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční dopravu	OTIF / Bern	1 005	MD
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	OECD / Paříž	32 307	MZV
Organizace pro spolupráci železničních drah	OSŽD / Varšava	2 339	MD
Spojený ústav jaderných výzkumů	SÚJV / Dubna (RF)	29 537	MŠMT
Společná organizace InterOceanmetal	IOM / Štětín	3 192	MPO
Stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní	CIP / Liège	76	MPO
Středoevropská iniciativa	SEI/Terst	0	MZV
Světová celní organizace	WCO / Brusel	714	MF/GŘC
Světová meteorologická organizace	WMO / Ženeva	2 768	MŽP
Světová obchodní organizace	WTO / Ženeva	18 642	MPO
Světová organizace cestovního ruchu	UNWTO / Madrid	3 024	MMR
Světová poštovní unie	UPU / Bern	3 103	MPO
Světový svaz ochrany přírody	IUCN / Gland (Švýc.)	1 738	MŽP

Zdroj: Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2008

**Příloha č. 4 – Podporované činnosti OECD Českou republikou
v roce 2008**

Podporovaná Činnost - Produkt	Částka (EUR)	Z rozpočtu
<i>Policy Review: Learning for Jobs</i>	70 000	MŠMT
Program OECD „ <i>Investment Compact for South-East Europe</i> “	50 000	MZV
Podpora zpracování akčního/investičního plánu k realizaci strategie pro vodohospodářský sektor Moldavska	50 000	MZV - gestor MZe ČR
<i>Peer review</i> soutěžního práva a politiky v ČR	45 000	MZV - gestor ÚOHS
Inovační strategie OECD	30 000	MZV - gestor RVV při ÚV
Projekt „Politická ekonomie reforem“ OECD	25 000	MZV
Participace ČR na projektu „ <i>Programme for the International Assessment of Adult Competencies</i> “ (PIAAC).	25 000	MŠMT
<i>Program OECD for Middle East and North Africa (MENA-Governance)</i>	20 000	MZV
<i>DAC - EU Outreach</i>	19 351	MZV/ORS
Seminář ke zhodnocení pětiletého období od vstupu ČR do EU „Pět let poté“	19 000	ÚVL
Program EURASIA	17 000	MZV
Podpora činnosti IEA	15 000	MZV - gestor MPaO
<i>The Development of Value-Added Models in Education Systéme</i>	15 000	MŠMT
Príspevek na publikaci „ <i>World Nuclear Energy Outlook</i> “	15 000	ÚJV
Hodnocení stavu a politiky životního prostředí (EPR) JAR	10 000	MZV - gestor MŽP
Cestovní ruch - podpora priorit ČR	10 000	MMR
<i>Periodic Evaluation of National GLP Compliance Monitoring Programmes</i>	10 000	MŽP
Studie " <i>Redefining and Clarification of the Term Financial Sustainability of Health Systems</i> "	7 000	MZV - gestor MZdr
Podpora projektu SENDDD (<i>Special Educational Needs Statistics And Indicators</i>)	6 000	MŠMT
Inovační politika ČR	4 900	MZV - gestor RVV při ÚV
Tvorba efektivní zemědělské politiky - výzvy, zkušenosti a poznatky z pozice OECD	4 900	MZV - gestor MZe ČR
Celkem	468 151	

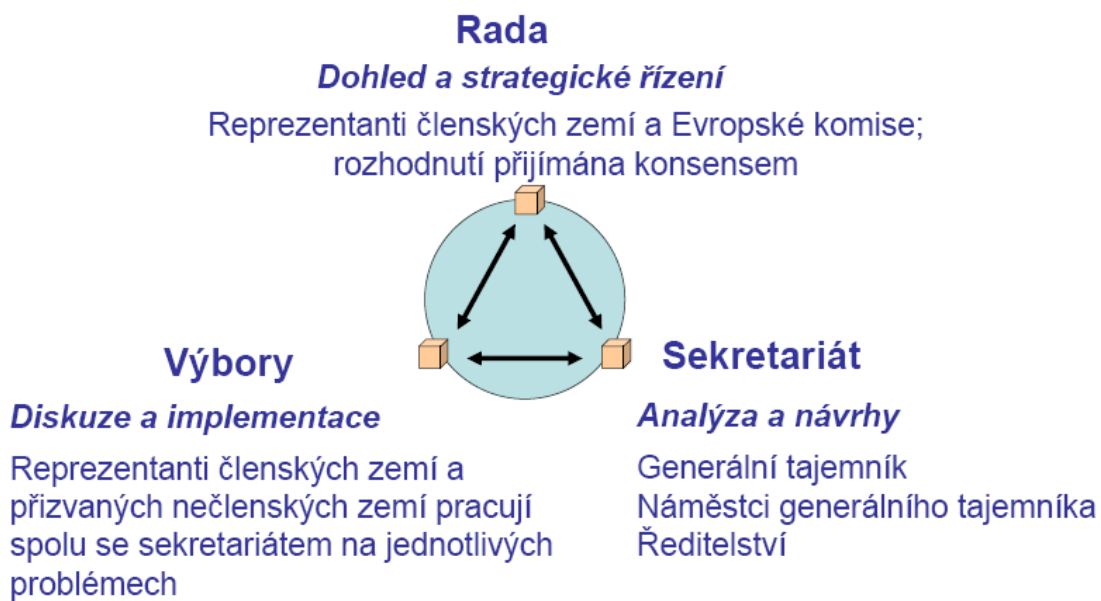
Zdroj: Výroční zpráva Stálé mise ČR při OECD za rok 2008

**Příloha č. 5 - Podporované činnosti OECD Českou republikou
v roce 2009**

Podporovaná činnost - produkt	Částka (EUR)	Z rozpočtu
1. Inovační strategie OECD	20 000	MZV
2. Program „ <i>Investment Compact for SE Europe</i> “	10 000	MZV
3. Program „ <i>OECD for Middle East and North Africa (MENA-Governance)</i> “	10 000	MZV
4. Program OECD EURASIA	120 000	MZV
5. ODA - Statistický seminář v Praze	7 200	MZV
6. Program INES	21 362	ÚTV
7. Expertní posouzení „Bílé knihy terciárního vzdělávání“	60 000	MŠMT
8. Výbor pro cestovní ruch – podpora priorit ČR	10 000	MMR
CELKEM	258 562	

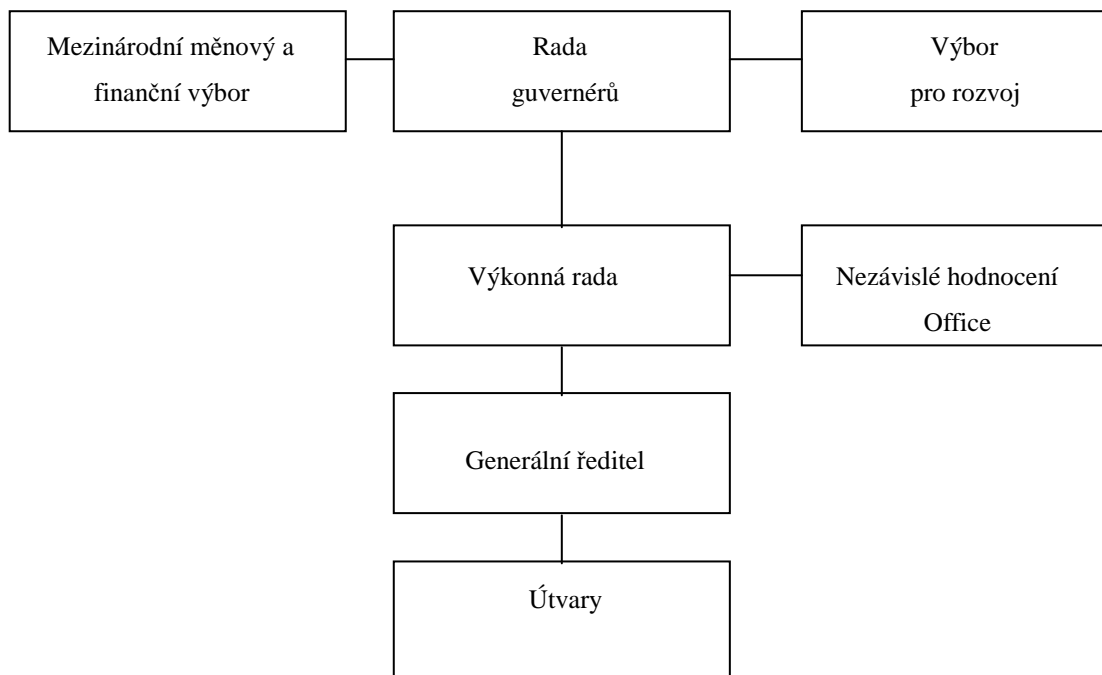
Zdroj: Výroční zpráva Stálé mise ČR při OECD v roce 2009

Příloha č. 6 – Organizační struktura OECD

Zdroj: Stálá mise ČR při OECD v Paříži – OECD v 15 snímcích

Příloha č. 7 – Organizační struktura MMF

Zdroj: Vlastní schéma, čerpáno z: <http://www.imf.org/external/np/obp/orgcht.htm>